

Oudergem P.124.

1. az dē ki.kē nē stē.kfōgēl zi.n dēn emē zē sXrik
2. maēnē vrint ez dē blumē gōj gr.tē
3. serēwō.rēX spinē zē nēmi as mē maf.r.nē
4. gru.ēvēn es lastēX wērēk
5. op da sXip kre.gē zē besXymēld bry.ēt
6. dē sXra.ēnwērker i.ēd ēn splintēr in zēnē vijēr
7. dē sXipēr lēktē zēn lypēn af
8. in da fabrik es niks tē zē:n
9. kum ale. mē kint kum | kinēkē |
10. bu.ēs tapt ons fē.r pintē be. | piŋkēs (zeld.) |
11. briŋd ons twi kilō.u kre.kē | krikskēs |
12. zēmē geva.ēvē dra. lē.tērs wa.ēn u.ētXēdrunŋkē
13. a drē.iX nō mai mē nē stōk
14. kēm zēnē kne.n gēze.n
15. vastēnu.ēvēt wat ni fā.il nēmi gēvi:t
16. kšēj kontēntak mē ā.lē ni mē.gēgu.ē zē
17. kēm kēdik ni Xēdu.ē zalē kamēru.ēt - of : junŋē
18. da.n: datu afkumt
19. ēn spinēkup - ēn spinēnet - ēn alēfmū.n -
20. ēn muits - sXrik - ēn wa: - ēj kampērnule -
ēn u.ēX - nē vās - nē pē.pēl
21. da.nē kade.i dē.idē gi.ēlē wi.ērēlt fēXtē
22. ksal a pi.ērēliŋkskēs Xē.ivē
23. iŋēlantu. fā.l a. sXē.pēn afbrē.i.kē
24. a i.ē fa zē li.ēvē nē ki nēm bē:t Xat
25. ge.f ma.i twi brē.ē sti.ēnē - bridēr - dē britstē
26. da mōnymēt stu.ētū nēmi | of : da pōsty.ēr |
27. da.ēnē man i.ēd ē li.ēvē gēlēk nē gry.ētēn i.ēr
28. dēn dy.vēl ez in dēn ē.mēl ni Xēblē.vē
29. dē sXō.ēlkindērē emē mē tē mi:ētēr nō dē zi.ē
gēwē.ēt
30. kan tōX ni kumē vā dak Xēri.t sēn
31. dē bi.stē driŋkē gi.ērē la.ēzēmi.ēl
32. ai kani Xōn wērēk - zaŋ ki.ēl do.ē. si.ēr
33. stēk nē ki da.nē stōk in da.nēm besēm
34. nē.jē mē tē ke.gēlē wētēr nēmi gēspēlt
35. ē.i kēm al twi ki.ērēn op a. gērō.ē.pē
36. dē pi:ēr es ni ra.ēp - du es nōg ē wit kē.ŋkēn in
37. zē zē(n) wēX nō tfēlt
38. zi.ēd ym i.ēst sē gelt ālpēn opdo.ēn
39. ē.i zal tny.ēt ni fē.r briŋē
40. zēs dēlēfan ār mēlēkwa.ēt
41. dē man muit san vra. ālēpē
42. in dē sXēldē zwymēn es Xēvu.ērēlak
43. a mōk fā.l vā zan:ā.is omdat ēn stērēk es
44. wa.ēlē murē dōvan dēlēft emē - zēn ga.ēlē dandēr
ēlēft
45. ālēp nē ki da bēdēn opafē
46. onzē maitser esy vēt - of : vat - az ē wērēk
47. zē sprinŋēn ondēr tfēstē vē ēn wadiŋk
48. dēn ovēni.r zal dēm by.ēm grēfēlē | nē kwi.kēr |
49. dyt i.stē vēnstēr to.ē
50. tšēgintē klipē vē dē vrō.gēmīs - dy.ēmīs - tlof -
dē vēspēr
51. ēn spra: - padēgērēk - vērspra: - ...
52. dē saldu.ētēn emē dēj vra. āru.ēr afXēs.nē.jē
53. zē vu.ēr (plat) - of (veroud.) : pupa - of : pa - ē.d
ym lu.ētē zēs ju.ēr lāŋk nō tsXō.ēl gu.ēn
54. kēmōdym afXērū.ē zy lu.ēt nōstwu.ētēr tē gu.ēn
55. rōsē viē.zē zi.r ē. ni fā.l
56. jē.rē pōtē zēni fā.l wē.ēt
57. dē pu.ēl stu.ēd in dēn ē.ērt
58. in mi.ēt est nōX tē ka.it fē mētē kla.nēm bal
tē spē.lē
59. dēj buzē. brāŋ kli.ēr | ē kēs kē (kaarsje) kē.sri.t
(kaarsroot) |
60. a trōk mētē fē.ēt fan tpi.ēt
61. in da.nēn ta.ēt kwōmdē ga.ēlēn ālē ju.ērē nō
dē kērēmīs
62. dē pu.ētēr za. dat ons i.ēr vōlmōkt es
63. gē zu.ēX ma wēl mē gē sprōktē.gē ma nit
64. dē zwulēmē zēlē - of : zalē - gōn wē.kumē
65. gurē vandū.ēX mē tē ku.ētē ni spē.lē
66. ē.tē zy k Xi.ērē ki:ēs
67. zanē mōtā:r es kapōt - a li. stil
68. ti. nē wērēmēn dāXōwē:st zēn tēs nē zy.ētēn
u.ēvēt
69. da mēnēkē lyb:ērēvuits
70. dē kru.ēk es Xēbestē
71. kwa. datē faktā:r nēm brē.f brōXt
72. kēm pa.ēn u mēn ēt
73. kan mē gi.n dwē.ēsdra.ēvērŋ um
74. nu.ē dē vē.rē spanēmē tpi.ēt in dē nō.ē kē.r in
75. kēm ēwa katē vā vō. dē nō.ēn
76. dē zō.ēn vān dē ka.īniŋk i.ēd yk saldu.ēt Xōwē:st
77. witē ginēm bō.uXmu.ēkēr wy.ēnē
78. dēj rō.uzēn emē lāŋē stē.kērs | ēn dārēnu.ēX
(doornhaag) |
79. kXēly.fēr gi wō.ut fan
80. tkinēkē wāŋ dy.ēt i.ē dāsēt kōstē dy.ēpē
81. zēn y.ēgēn zēn zan y.ērē ly.ēpē
82. ār dōXtēr kēn es mē ē karēfkē nu dēm bōs Xōm
brēmbe.zē trēkē
83. dēs nē spēt u.ētē li:ēr
84. a zētē zēn strō.ut o.ūpē
85. tfōlk sōXt niks as Xēlt zēn rēkdum
86. ā.lē munt ēŋ dry.ēX fan dēn dāst
87. da.nē wēX lyp krym - tēs alum āldū.ē
88. ikōX fē dē kla.nē - ēn trumēlkē
89. dēm buk es Xēstārēvē vān ēj kast in tē sli kē
90. zē lē.kē wās kat ēj gō.ēt
91. in dē lumērtēn ēŋ tšbestē
92. nē sXitēr muit kyne gō. lūŋkē
93. zy k nē ki nō ma.ēnēn o.ēt
94. kwi.t ni wu dak ēn murē gōn zō.kē
95. nē kō.ēlē kēldēr es Xō.ēt fē tšbē.
96. kmust o.ēblo.ētriŋkē vē mai tē vērstēr kē
97. kmurti.ēstfujēr in dē stal vō.ērē
98. mam brō. wās mō:ēX
99. dē mēlŋbu.r r mōk nē gry.tēn to.ēr
100. da bō.ētērmēlk ēŋ dyn zēn zō:r - stō.tymē.i fērum
- of : dytēr ymē.i wē.igu.ēn
101. wa.ēlē za.ēn da.nē pyt kyne vylēn op ēn o:ēr
102. ...
103. a.i kum ny.ēt Xi.nē mēnō.ētē lu.ēt
104. in itōlē zēm bērgē da fe. spi.kē
105. tē.rē du.ē op dē.vē
106. im by.ēm ēm zē styk fan dē brygē gēstumpt
mē nēm by.ēt
107. gē muit ons fā.ilē nē ki kumē ka.rē

108. ajes fa ɫaivə gəkumə mɛ əŋ goj bəzə gelt
 109. dej dɫi es fam by.kəna.it ɫəmɔkt
 110. ən gətra.idə vra. muit kynə nu:(w)ə
 111. kəm e. gæs ɫəzu.ət mu twas Xi goɫ. su.ət
 112. dəm bra.vər zi.tat nɔɫ tɛ de.r es fɛ tɛ bə:və
 113. bakə - iɫ bak - ga.ə bakt - a.i bakt - bakta.ə - of :
 baktən - wa.ilə bakə - iɫ baktə - ga.i baktə - a.ə
 baktə - wa.ələ baktə - wa.ələn emə gəbakə
 114. be.ə - iɫ be. - ga.ə bit - ai bit - wa.ələ be.ə -
 be.ə wa.ələ - iɫ bɔj - ik em gəbɔjə - bɔjə za.ələn
 uk
 115. tɛʃ ə kla.n mu tɛʃ ə fa.ən
 116. gə kynd e. a.ərə kru.əgən ɔp də mət
 117. a.i ɫəzi:tat ən ɔp ma.i zal pa:zə
 118. tma.sə za. dat ən gəla.ək a.
 119. du wu.ərə va.əf pra.əzə
 120. ɔndər da.nən a.ik ligə vɫi i.kəlkes
 121. twu.tər zal gən zɔjə - tsɔid al
 122. tu.ən es nɔɫrən - tɛs nɔɫ mɔvɛʃ af | gəmu.ət |
 123. majɔnɛ:s mu.kə zə mɛ nən dɔjər van ən a:r
 124. da bymkə - of : bumkə - zal dɔ mo.jlakyne
 gro.ɔjə | da wast ɫɔ.ɫ |
 125. də pasty.ər i.ə ɫɔ.ɔjə wa.ən
 126. də dɫitsən emən ɔnʃ a.id u.əʃ afɫəbrant
 127. ət mɛlək sprɔit u.ətən ø.r van də koj
 128. də ɫɫstər ɫɔit fɛ də kru.əsə
 129. də by.əmə van də kru.əwu.əgə by.əgə van
 tɫəwiɫt
 130. zyməstə minse snytən al stɔp
 131. zəmən ym bla.it əŋ gra.it ɫəslu.əgə
 132. də sa.iʃ ɛʃ əwa fla:
 133. də sni.ə li.tik
 134. tɛʃ ən i.wəget lɛ. dak a nɔɫze.n em
 135. ni.pɔ.ut wɛʃ ən gi.əl nɔ. stat
 136. do.n - iɫ dynət - ga.ə dytət - a.i do.ɔgət - wa.ələ
 dynət - ga.ilə dytət - za.ələ dynət - iɫ dɛ.igət -
 ga.ə detət - a.i dɛigət - wa.ələ dɛ.inət - za.ələ
 dɛ.inət - dɛ.i kiɫ da - dat ən da mɔ ən dɛ.i -
 darət sa.ələ mɔ ən dɛ.in
 137. dy.əpə - ən dy.əpkli.ət - ...
 138. dɫsə - a.i dɫst - a.i dɫstə - a.i ji. ɫədəsə
 139. biɲə - iɫ biɲ - ga.ə biɲt - ai biɲt - wa.ələ biɲə -
 ga.ələ biɲt - za.ələ biɲə - biɲt a.ə - bunt ən -
 ik em gəbunə -
 140. *Locale landmaten* : ...
 141. *Waternamen* : ...

De naam van deze gemeente in haar eigen dialect is a.vərgum

De inwoners heeten da sendər van a.vərgum

Geen bijnaam.

Aantal inwoners op 31-12-34 : 16.535.

Taaltoestand. Oudergem heeft twee parochies : *də prɔɫə* (St.-Anna Parochie met gemeentehuis, postkantoor, het eigenlijke centrum) - *də ʃas* (Chasse Royale, kerk van St.-Juliaan, waarvan een deel op het grondgebied van Etterbeek). De andere wijken zijn : *tranzval* (Nieuwe wijk, waar vooral bedienden wonen) - *də lamərdre.s* - *təm brykskə* - *də sta.sə* - *dən a.itə wɛɫ* (De Houtweg) - *də ɫələkə.uvə* - *də vɔ.əgələzəŋ* -

Het dialect van *də ʃas* is meer Etterbeeksch dan Oudergemsch. De andere wijken vertoonen weinig of geen verschillen.

De autochtonen zijn nog meest Vlaamsch gebleven. De franschsprekenden vindt men onder : 1° de bedienden, die uit het Brusselsche, en vooral uit het naburige Elsenne, zich hier kwamen vestigen en de verfranschingspogingen steunden ; 2° kinderen, die reeds van in de wieg in het Fransch worden opgevoed en wier ouders nog tweetalig zijn. Deze beide groepen kennen geen Vlaamsch meer terwijl een derde groep : de door het onderwijs verfranschte kinderen van franschonkundige Vlamingen samen met een groot deel der autochtonen het groot leger der tweetaligen vormt op weg naar de volledige verfransching. Hier zooals overal elders in de Brusselsche agglomeratie eindigt de taalstrijd met de derde generatie.

Zoolang het gemeentebestuur uitsluitend in de handen van franschgezinden was werd de verfransching krachtdadig doorgevoerd : Benoeming van vlaamschonkundige onderwijzers, enz...

Nu schijnt in de taaltoestanden eenige verandering te willen komen. Het verzet groeit. Er bestaan reeds talrijke en bloeiende Vlaamsche vereenigingen (waaronder : drie tooneelvereenigingen, Davidsfonds, V. T. B., enz.).

Een deel der bevolking vindt zijn bezigheid in de locale nijverheid : steenbakkerijen, bierbrouwerij „Chasse Royale”, een borstel- en een verffabriek. Talrijke bedienden en werklieden gaan dagelijks naar Brussel of naar andere gemeenten der agglomeratie werken.

Zegslieden. 1. Mej. Inbreckx ; 35 j. ; herbergierster ; hier geboren ; V. en M. ook van hier ; heeft hier steeds verbleven en spreekt altijd dialect.

2. Mevr. De Cort ; 40 j. ; schoolbestuurster ; hier geboren en heeft hier steeds verbleven ; M. van Schaarbeek, V. van Tervuren ; kent en spreekt het dialect heel goed.